

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 02-6433570
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס.

י"ל ע"ו מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנ"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק הגלובל"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש הגלובל"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 645

משכיל לדוד

פרשת ויחי

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

ואפילו שעם ישראל ישמור על תורתנו הקדושה ויבדל מן הגויים בכל הליכותיו, אבל עצם רצונו להתקרבות ההדדית ולנשיאות חן בעיני הגויים, רק תרגיז אותם ותזכיר להם שיש כאן עם מובדל ומופרד ובכל זאת מצליח ושליו ואז יטרידום.

וכזאת מצינו בתורה הקדושה בתחילת ספר שמות (א' ז') "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד ומאד ותמלא הארץ אותם". דהיינו, הם התחילו לצאת ממקום מושבם ולמלא את הארץ, להתערב בחייהם הכלליים במצרים ולנסות ולהתרועע עם יושבי הארץ, להשתתף עמם בעסקיהם ובחיייהם, יחד עם שמירת התורה והמצוות בהקפדה גמורה.

ואולם כל זה לא עזרם, ומיד בהתערבם ביושבי הארץ נגרם להם "ויקם מלך חדש על מצרים וגו'", ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו הבה נתחכמה לו" (שמות א-י'). מיד תכפו הצרות והשעבוד, בטענות שוא ומדוחים, על מנת לרודפם ולכלותם לבלתי יאכלו את ארצם הם.

וכאשר עם ישראל שומר צעדיו ויושב בהצנע ובשקט סגור בתורתו ועבודתו, והוא נמלט מעיני הגויים ומחמתם, אזי ברחמים גדולים שומר הקב"ה על עמו המתייגעים בתורתו ושומעים בקולו ומונע מהגויים להזיק ולהציק, ועוזר לעמו להסתיר עצמו ולהמשיך לחיות בשלום ובשלחה ובהשקט ובבטחה.

אולם, כאשר חלילה לא שומעים בקול הבורא יתברך שמו, ויוצאים לרחובה של עיר בקול רעש גדול, להתרועע ולהתחבר עם הגויים ולנסות להשתלב בחיים הציבוריים והכלליים - למרות הקפדה על קיום מצוות התורה, אזי מקפצים בעצם אל מול עיניהם הרושפות של מבקשי הנפש, ה' ישמור, והסכנה גדולה עד למאד.

ולא רק שאנו בעצמינו עושים את ההיפך מדרך חיינו בה אנו צריכים לחיות, אלא אנו עוד מרגיזים את הגויים ומעוררים עליהם את הכעס הנורא. וכבר מובא בחז"ל (תנחומא תולדות ה') מעשה בקיסר רומי שהלך עם רבי יהושע בן חנניה ברחובה של עיר ועבר למולם יהודי. אמר המלך לר' יהושע: רואה אני את השה העוברת בין שבעים זאבים והם לא נוגעים בה לרעה. מיד ענה לו ר' יהושע: הרועה, היינו הקב"ה, הוא זה שמציל את הכבשה ממלתעות הזאבים.

ובביאור הדברים; כאשר הקיסר ראה את היהודי שהולך להנאתו ולמלאכתו בינות לגויים בתוככי השוק ואיש לא נוגע בו לרעה, שאל את ריב"ח בתמיהה: אם שורר השלום והשלחה ואיש לא מזיקכם, מדוע אם כן מודים אתם כל כך "שלא עשני גוי" - הרי גם הגויים הם אנשים טובים והגונים, ומדוע יהיה פירוד כה גדול בינינו.

על זה השיב רבי יהושע לקיסר: דבר זה שהגוי אינו מזיק ליהודי אין זה אלא מרחמי השי"ת כי לא תמו ושמירתו עלינו. שהרי בעצם הגוי שונא את היהודי מעצם הווייתו וקיומו בעולם, אשר קורא לעולם להיטיב את התנהגותו, ולכן בוודאי הגוי היה שמח מאד לסלקו ליהודי מן העולם ולהרגיע את מצפונו. אין זה כי אם רחמי הרועה השומר ומציל ומגונן עלינו.

יחודו של עם ישראל כלפי הגויים

כתוב בספרים הקדושים שהשנים הכי טובות של יעקב אבינו ע"ה, היו אלו השנים שבמצרים, בהם ישב עם בניו הקדושים בארץ גושן במנוחת הנפש והגה בתורה בקדושה ובטהרה מתוך הרחבה גשמית. ואמרו במדרש (בר"ר ע"ט א') שראה אז שישים ריבוא מבניו ללא שום פסולת ח"ו, ודבר זה מילא אותו בשמחה ובנחת כל אותם השנים.

ויש באמת להבין. כיצד קרה שדווקא במצרים, ארץ טמאה ותועבה, ערוות הארץ, דווקא שם נוצרה המציאות שיעקב אבינו ע"ה רוען ומנהיגם של ישראל, נהנה ורווה נחת דקדושה מבניו, ולמרות כל הסביבה הגרועה הוא מצליח לישיב בשלוה ויש לו שנים טובות.

אבל ברור הדבר, שהסיבה לכך היתה דרך חייהם. שכן יעקב אבינו ע"ה ובניו הקדושים חיו בעצמם בהפרדה מוחלטת מטומאת ארץ מצרים, ללא שום נסיון וקשר עם הגויים הסובבים אותם. גם במצרים אורח חייהם לא השתנה במאומה מאשר בארץ ישראל. כי גם במצרים היתה להם אותה יגיעה בתורה ואותה קדושה, אותו הלשון ואתו הסגנון, לא שינו שמם ולשונם ולא הושפעו כלל לרעה מרעת הארץ.

ואם כן, הגויים מסביבם הניחום לנפשם היות והם הצטנעו בקביעות ולא משכו אליהם תשומת לב כלל, ולא שאפו לגדולות, שכן חיו את חייהם בשקט ובשלחה מתוך יגיעה בתורה בקדושה וטהרה. אשר על כן דבר זה היסב נחת רוח ליעקב אביהם, שהרי זהו בעצם רצונו ותכלית הדרכתו, להבדל ולהיפרד בעצם מן הגויים להצטנע ולהתקדש ולעבוד את השי"ת במנוחה ובשמחה בהצנע ובשלחה.

והא ראה, שבזמן שהמצרים קצו מבני ישראל, היה זה כאשר בני ישראל החלו לצאת ולבקר במקומות המצרים, בבתי תיאטראות ובבתי קרקסאות שלהם. אבל בזמן שבני ישראל ישבו בשקט במקומם ולא התראו לגויים, הם חיו חיי שקט ושלחה.

רעיון זה בא לידי ביטוי בסמיכות הפרשיות ויגש-ויחי וסתימות הפרשיות. הנה כתיב בסוף פרשת ויגש; "וישב ישראל וגו' ויפרו וירבו מאד", ומיד לאחר מכן באה פרשה סתומה. ללמדנו שהתנאי היסודי והבסיסי לישיבת ישראל במנוחה ובהרחבה כמוזכר בסוף פרשת ויגש, הינה פרשה סתומה. לסתום ולשמר את חיינו אנו, ללא אווירת הרחוב ח"ו.

וכאשר נהגך ג' אז ישמור עלינו השי"ת שנוזכה להמשיך במנוחה ובשמחה, לעבדו בלבב שלם ומתוך הרחבה, ללא הפרעות מאומות העולם, כמו יעקב ובניו הקדושים אשר התבדלו יחידו בארץ גושן ובצניעות מוחלטת עמלו ויגעו בתורה בקדושה ובטהרה.

אולם, אם יקרה כאשר עם ישראל יבחין לפתע כי הגויים לא מטרידים אותו כלל ואין לו מה לחשוש מהם, ואז הוא יחפוץ להתקרב אליהם ולהימצא בקרבתם ויחשוק בשלוות העמים ובמנוחתם. הרי שאז יקפצו ישראל את רוגו הגויים, ויעוררם השי"ת מרובם לקנאות בעם ישראל המצליח והרענן ויחפשו להטרידם ולהפריעם, להציקם ולרודפם.

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

שבת ויחי ט"ז טבת תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע
16:09	16:23	16:27
17:24	17:25	17:27
18:02	18:00	18:01

הילולא דצדיקא

טז - רבי מרדכי קרסנטי	כ - רבינו משה בן מימון - הרמב"ם
יז - רבי סלמאן מוצפי	כא - רבי יעקב אבוחצירא, מו"ח"ס "אביר יעקב"
יח - רבי צבי אלימלך שפירא, מו"ח"ס "בני יששכר"	כב - רבי מנציל מאזו, מו"ח"ס "איש מצליח"
יט - רבי אברהם שמואל בנימין סופר, ה"כתב סופר"	כג - רבי יעקב הכהן טראב מסלתון, מו"ח"ס "שארית יעקב"

ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il

אמרי חכמים

הסוד שהתגלה

**"בן פורת יוסף
בן פורת עלי עין"**
(בראשית מט. כב.)

דרשו רבותינו (מדרש
ילמדנו פרשת ויחי אות
עז); כל מי שאינו מסתכל
באשה - אין יצר הרע שולט בו.
שנאמר "בן פורת יוסף בן פורת
עלי עין" - אל תקרי עלי עין אלא עולי

עין, שלא רצה ליהנות מאשה שלו לפיכך זכה למלכות.

ברוח דברים אלו סיפר הגאון רבי צמח מאזוז שליט"א, מנהל רוחני
בישיבת "כסא רחמים", בדברים שנשא בפני תלמידי ישיבתו, את
המעשה הבא:

"מישהו סיפר לי, שבשנת התשנ"ד כשנפטרה אשתו של מרן הרב
עובדיה שייבדל לחיים ארוכים, בא רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל מבאר
שבע ושאל את הרב: "כבודו יאמר לי, במה הוא זכה שכל הבנים שלו
תלמידי חכמים, צדיקים?" ידוע שאין מתנות בעולם, תמורת מה
שהשקעת, הקב"ה נותן. תמורת מה זכית?"

"התחמק מרן הרב וענה לו: "הקב"ה זיכה אותי, הקב"ה נתן לי".

רבי אלעזר זיע"א אמר לו: "לא! אין דבר כזה, ודאי שזה תמורת משהו,
וכי בגלל שהרב עמל בתורה? אנחנו מכירים הרבה שעמלים בתורה.
בגלל שהרב מזכה את הרבים? הרבה מזכים את הרבים ולא זכו. שוב ענה
לו מרן: הקב"ה נתן לי".

"רבי אלעזר התעקש ואמר: "כבוד הרב, אני לא אזוז מפה עד שתגלה לי
את הסוד שלך", וכך לחץ ולחץ, עד שהרב לא הצליח לעמוד נגד הלחץ
וגילה לו את הסוד:

"אתה יודע, לפני עשרות שנים, הייתי דיין בבית הדין בפתח תקוה,
ולשם היו באים זוגות להתגרש. רוב הזוגות הם מהמגזר שאינם שומרי
תורה ומצוות. וכאשר מדובר בכחמישים אחוז לא שומרי תורה ומצוות,
כמובן שרוב הנשים הבאות לבית דין היו לבושות בחוסר צניעות. ואנחנו
הדיינים היינו צריכים לחקור ולשאול, לדבר ולנסות להשכין שלום. זה
לא פשוט!"

וכאן גילה מרן הרב עובדיה שליט"א, טפח מרום קומתו התמירה: "אף
פעם לא הרמתי את העיניים שלי ח"ו, לראות עם מי אני מדבר, אני מדבר
והעיניים שלי למטה ברצפה. תמורת קדושת העיניים, הקדוש ברוך הוא
יודע לשלם במיטבא. כמו שאמרו חז"ל "למען ייטב לך ולבניך אחרריך"
(דברים י. כה). גזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להם ומחמדן, על
אחת כמה וכמה, הקב"ה משלם הרבה יותר.

במבחן השמירה

מעין הנהגה זו מצאנו אצל כ"ק הצדיק המלובן רבינו משה אהרן פינטו
זיע"א, ולגודל חביבותו נספר שוב מהנהגתו זו:

הרבנית מרת מזל פינטו שתחי' לאוי"ט סיפרה לבנה הגה"צ רבי דוד
שליט"א, עד היכן הגיעה קדושתו של אביו, רבי משה אהרן זיע"א,

ובפרט בשמירת העיניים. (המעשה המופלא מופיע במלואו בספר "אנשי
אמונה בעמ' 335)

פעם אחת חפצה הרבנית לנסות את בעלה, האם הוא באמת נזהר
בשמירת העיניים. כפי שכל העולם אומרים שאינו מסתכל על פניהם
של הנשים שבאות לקבל את ברכתו. הרבנית החליפה את בגדיה ואת
כיסוי ראשה, שינתה את הקול הטבעי שלה, וכך היא הגיעה לבית הרב
(לביתה...) כדי לקבל את ברכתו. אף אחד לא הכיר אותה שם, ולכן לא
יכלו לספר לרב מי היא, וכך הכניסו אותה לחדרו של הצדיק.

כשנכנסה לחדרו של הצדיק, שאל אותה רבי משה אהרן זיע"א: מה
שמך? והיא השיבה: מזל. מזל בת מי? מזל בת שמחה, השיבה הרבנית.
אז חייך הרב ואמר: יש לך שם בדיוק כמו לאשתי ולאמא שלה, ובירך
אותה בכל טוב.

שאלה אותו הרבנית (שלו) האם הוא יכול גם לברך את ילדיה? אז החזיר
לה הרב שאלה: האם יש לך בעל? כן, יש לי בעל. ומה שמו? שמו משה
אהרן. שוב חייך הרב ואמר: הא, הא, יש לך שם כמו לאשתי, ולאמך שם
כמו לאם אשתי, ולבעלך שם בדיוק כמו לי. ושוב בירך אותה.

לאחר מכן הזכירה הרבנית לפני הרב את כל שמות ילדיה. אז שוב ראה
הרב כי כל שמות הילדים הם בדיוק כמו שמות ילדיו שלו, ואמר: בחסדי
ה', השי"ת זימן לכאן אשה ששמה, שם אמה, שם בעלה, ושמות ילדיה
הכל בדיוק כמו אצלי. ממש השגחה עליונה.

לפתע פרצה הרבנית בצחוק ושאלה את הרב, בעלה: האם שכחת אותי?
האם אינך יודע מי אני? או אז הרגיש הרב כי אכן זו אשתו. הוא הכיר שוב
את הקול הטבעי שלה, ושאל אותה: מדוע עשית זאת? והיא השיבה לו:
רציתי לנסות אותך האם אתה אינך מביט על נשים. כל העת כשאמרתי
את השמות הזהים, חשבתי אולי מתוך סקרנות תביט עלי, אבל לא
הבטת. אז הבנתי כי אכן אתה צדיק אמיתי.

אך דעתו של הצדיק רבי משה אהרן זיע"א לא היתה נוחה מכך: אסור
היה לך לעשות את מה שעשית, קבע בפסקנות. ואם הייתי מסתכל? הרי
יש כאן באמת סקרנות? יש כאן יצר הרע, שהרי עלול הייתי להסתכל
ולראות מי זאת שכל השמות אצלה דומים לשלי. אבל אני מודה לה'
שהתגברתי ולא הסתכלתי. שכן, אפילו אם הייתי מסתכל, סוף כל סוף
הרי את אשתי, אבל מכל מקום אולי היתה זאת אשה אחרת...

עולם הבא גדול יותר

בספר "שיח שרפי קודש", מסופר שפעם שיבחו בפני הגרי"ח זוננפלד
זצ"ל, את רבה של ירושלים הגאון אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, על
קפידתו בשמירת קדושת העיניים, שתכף כששומע ומבין שנכנס אדם
לחדרו - משפיל את עיניו לרצפה בחששו מהסתכלות רעה חלילה.
לנשים שבאו לפניו בשאלות הלכתיות, היה עונה בעצימות עיניים.

"אם כן, ענה רבי יוסף חיים ואמר: יהיה לו עולם הבא גדול יותר".

וכאן המקום לציין כי הגאון הרב יצחק אריאלי זצ"ל בעל "עיניים
למשפט", למד בחברותא עם הרב קוק במשך כמה שעות בכל יום במשך
יותר משלוש שנים. בזמן לימודם הסתגרו בחדר סגור, ולא יצאו ממנו
לכל צורך שבעולם מלבד פיקוח נפש. ואמר הגרי"א אריאלי שיכול הוא
להעיד שבמשך כל השנים האלו, לא ראה הרב קוק צורת אשה כלל.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "ויקראו ימי דוד למות". (מלכים א. ב.)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על מות דוד המלך וצוותאו
לשלמה בנו, וכן בפרשה מסופר על מות יעקב אבינו וצוותאו
ליוסף בנו.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

בתנאי ששמע בעצמו

מותר לספר לשון הרע על אפיקורס, וזהו הכופר בנבואה או בתורה, ואפילו בדרשה
אחת שדרשו חכמים.

אמנם זהו בתנאי ששמע מאותו אדם בעצמו דברי אפיקורסות, או שהוא מוחזק
בעיר כאפיקורס, אך אם רק שמע זאת מאחרים, אינו יכול לסמוך על זה, אלא
רק לחשוש לדבר.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגד"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

אין קיצורי דרך בגאולת ישראל

ביקש לגלות את הקץ, נסתם ממנו הקץ, כיון שעדיין לא הגיע הזמן. ואמנם, אחר שסיימו גלות מצרים, היה מאד יתכן שתבוא הגאולה השלימה ושלא יצטרכו כלל לגלות. זאת כשיהגו ויעמלו בתורה הקדושה בקדושה ובטהרה, על ידי קניית יראת שמים והמלכותו יתברך עליהם מתוך אחדות ושלימות. ואם יעשו כן, לא תהיה סיבה לגלות, ותבוא הגאולה השלימה מיד, באופן הטוב ביותר והרצוי מלמעלה.

ואם כן, שוב אין צורך לגלות את הסיבות להקדמת הקץ, שהרי לבד ידעו את הקץ אם יעסקו בתורה, והקץ בא יבוא. כמו שאומרת התורה (ויקרא כ"ג ג' ו') אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם וגו' ונתתי שלום בארץ וגו' וחרב לא תעבור בארצכם. ולא תהיה גלות כלל.

אך אם חס וחלילה יחטאו ישראל ויקלקלו ותיגור עליהם הגלות, תהיה עליהם חובה לצאת לגלות ולתקן את אשר פגמו. ועל ידי זה יצורף וינוקה העוון והפגם, וישוה הכל לשורשו ולמקומו הראשון ותבוא הגאולה השלימה. ולכן נסתם מיעקב אבינו גילוי הקץ, שכן לא טובה דרך הקיצור, כי בני ישראל לבדם ידעו את הזמן מתוך עסק התורה.

וכשנסתלקה ממנו השכינה, נתן יעקב אבינו עצה לבניו כיצד יחזיקו מעמד בגלות, וכיצד יזכו להינצל מכל רע. ואמר להם, כי הקב"ה אוהב אותם רק כשהם מאוחדים כאיש אחד בלב אחד, ומייחדים שמו הגדול, והוא שומרים ומצילים מכל רע ומכל נזק ומוחל להם על עוונותיהם.

זהו שאמר להם האספו ואגידה לכם. תהיו כולכם באסיפה אחת, ובאגודה אחת, וכשכולכם תהיו באחדות אין איש יכול לכם ויזכו לשמירה והצלה מלמעלה, אמן ואמן.

אמרו חז"ל (בר"ר צ"ו א') למה פרשה זו שתומה, מפני שיעקב אבינו ביקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו. ויש להבין, מדוע באמת סתם הקב"ה והעלים ממנו עצה נפלאה זו.

ונראה בביאור הענין. הנה תכלית בריאת הקב"ה את עולמו היתה, כדי שעם ישראל יקבלו על עצמם עול תורה ומלכותו יתברך, ויקיימו את כל מצוותיו בשלימות. אולם, בזמן ההוא כשיעקב אבינו ע"ה דיבר עם בניו, עם ישראל עדיין לא היו לעם, שכן הם היו רק משפחה אחת.

ולכן, בטרם התחילו ללכת בדרך הכבושה להם בבנינו וקיומו של העולם, ראשית היו אמורים להיצרף בגלות מצרים ולתקן את הייעוד בגלות זו. להתרבות ולהתרחב ולהיות לעם, להתאחד ולהתאגד יחדיו ממש בכל אותם שנים קשות, עד אשר ככלות זאת יהיו ראויים לקבלת התורה כשיצאו ממצרים. ואז יקבלו על עצמם כאיש אחד בלב אחד את תורת ה' יתברך ועול מלכותו יתברך, ואז יחלו להמליך את ה' יתברך בכל העולם בכל עת, וילכו בדרכיו בכל מאודם, ויקיימו מצוותיו ויהיו בתורתו הקדושה ויעשו את יעודם האמיתי.

ולכן לא רצה הבורא יתברך שיביאו את הגאולה טרם זמנה, עוד קודם לקיום האמיתי המיועד מראש לבריאת העולם. ולכן כאשר יעקב אבינו

"ויהי אחר הדברים האלה" (מח. א)

מיום שנבראו שמים וארץ, לא היה אדם עוטש וחיה מחליו, אלא בכל מקום שהיה, או בדרך או בשוק, והיה עוטש, היתה נפשו יוצאה. עד שבא יעקב וביקש רחמים על זאת. אמר לפני הקב"ה: רבש"ע, אל תיקח נפשי ממני עד שאצוה אל ביתי, את בני ואת בני בני. ונעתר לו, שנאמר "ויהי אחר הדברים האלה" וגו'.

שמעו כל מלכי הארץ, רגזו וחלו, שלא היה כמוה מיום שנברא העולם.

וממדרש למעשה, כפי שמובא בספר "פרקי דרבי אליעזר" (פרק נ"ב):

לפיכך, חייב אדם בשעת עיטושו, להודות להקב"ה שהפכו ממות לחיים, שנאמר (איוב מא. י) "עטישותיו תהל אור".

"הא-להים הרועה אותי מעודי עד היום". (מח. טו)

שהנהגתו עמי, מדייק המלבי"ם, היתה כדרך הרועה את צאנו. הרועה אינו מביט על מעשיהם והכנתם, אם זכאים המה למרעה אם לאו.

כן השם יתברך רועה אותי לתת לי פרנסתי בשופי, כדי סיפוקי, כמורגל בצרכי הברואים.

"לא יסור שבט מיהודה ומהוקק מבין רגליו". (מט. י)

הרמב"ן אומר, שלפיכך לא נתקיימה מלכות בית חשמונאי ולא נשאר מהם איש - אע"פ שקדשו את ה' - משום שעברו על ברכתו של יעקב "לא יסור שבט מיהודה" - שהמלכות בישראל מגיעה רק לשבט יהודה, ונטלו לעצמם את המלכות.

אמר על כך רבי שמחה זיסל מקלם ז"ל: אם עונש כזה ניתן למי שעובר על ברכתו של יעקב, ואפילו בשעה שהוא מקדש את ה' - עד היכן, אפוא, מגיע עונשו של העובר על ברכתו של ה' יתברך, ולא כ"ש על קללתו של ה' יתברך, ועל אחת כמה וכמה כשאיננו מקדש את ה' כי אם מחלל את ה'!

מן המעין

"נפתלי אילה"

שלוחה הנותן אמרי

שפר". (מט. כא)

בנוהג שבעולם, כותב רבינו חיים פלאג'י זצ"ל בספרו "תנופה לחיים"; מי שהוא הולך בשליחות והוא עיף ויגע, כשבוא יבוא, הוא מדבר דבריו

בכעס וברוגז ובקינטור מחמת

יגיעת הדרך, או תקצר רוחו, ולא יוכל לדבר

בשפה ברורה מסיבת עייפותו. לאפוקי זה אמר על נפתלי שהוא "אילה שלוחה" כי הוא "הנותן אמרי שפר".

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויברך את יוסף". (מח. טו)

לא ראינו ברכה ליוסף כאן.

ורמב"ן פירש כי ברכת הבנים היא ברכת יוסף וכו'.

ואין הדעת נוחה בזה, כי למה לא יתברך יוסף עצמו בדברים הנוגעים אליו בפרטות. והנכון בעיני כי בתיבת "ויברך", רשם הכתוב כי בירך ליוסף שיהיה תמיד מבורך.

עוד יתבאר על פי דבריהם שאמרו (במדב"ר יא ב) שמפתח הברכות היה ביד אברהם ומסרו ליצחק, ויצחק מסרו ליעקב, ויעקב מסרו ליוסף.

והוא אומרו ויברך וגו', פירוש מסר בידו מפתח הברכות.

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

חכם צדקה סגר את הגמרא ופסק מיד: "היום לא נמשיך ללמוד. לא יתכן ללמוד ולא לקיים. והיה מחר, אם תתקן את הדבר נחזור ללמוד".

מאותו יום, סיפר רבי שלמאן מוצפי - התחלתי לעמוד מלא קומתי בפני אמי.

למרות החשש

לישיבת פוניבז' נכנס פעם בחור מבוהל, וסיפר כי הוריו חולים מאוד, והוא נאלץ לגור עמם כדי לסייע להם.

לתומי, סיפר הבחור, חשבתי כי העוף שאימי מבשלת כשר הוא, אך הפעם הבחנתי כי אמי מוציאה את העוף לחצר, ושם עורפת את ראשו ללא שום שחיטה כשרה. לכן ברחתי מהבית ובאתי לישיבה על מנת לקבל עצה מה לעשות.

הבחור נלקח עם כמה בחורים בבהלה לביתו של החזן איש. כששמע זאת הרב, השיב להם: ומה אתם רוצים ממני, שאומר לו לעזוב את בית הוריו ולנטוש אותם חולים?! איני יכול לומר לו דבר כזה!

הבחורים הבינו שהרב מתכוון כי עליו לעזוב את בית הוריו, אך אין הוא יכול לומר לו לעשות כך. תוך כדי דיבור הוחזרו הבחורים אל הרב, שהבהיר את דבריו:

לא לכך התכוונתי, אלא עם כל הבהלה והחשש, עליו לחזור לבית הוריו ולסייע להם, אלא שמעתה ואילך צריך להזהר בענייני הכשרות בבית.

מנוחה נכונה

המקובל רבי חזקיהו יצחק זצ"ל, בנו של הרש"ש הקדוש - מגדולי מקובלי ירושלים היה, כל ימיו עבד את בוראו בקדושה עילאית.

לפני פטירתו, קרא לתלמידיו ובפיו בקשה: ברצונו, כי בעת קבורתו, לא יורידו אותו אל הקבר, אלא יזרקו אותו לתוכו בבזיון!

הזדעזעו התלמידים ונחרדו עד למאוד, על מה ולמה מבקש מהם רבם בקשה שכזו? וזה מה שענה להם: "פעם אחת ירדתי לפני התיבה כשליח צבור, נגד רצונו של אבי, וגרמתי לו בכך עוגמת נפש, ומני אז איני מוצא מרגוע לנפשי. השחרתי פני בתענויות ובתשובה, אולם חושש אני שמא עדיין לא תיקנתי לגמרי את חטאי. מקווה אני כי על ידי שתקברוני בבזיון, יתכפר לי אותו ולזול שזלזלתי בכבוד אבי".

סיים הרב את צוואתו, ולאחר מכן החזיר את נשמתו הטהורה לבוראה.

נבוכו התלמידים, ולא ידעו מה לעשות עתה, כיצד יוכלו לזלזל בקבורתו של רבם הקדוש? דנו בדבר, והחליטו כי לא יעשו כזאת, ואף אם חטא הרב חטא דק מן הדק, בודאי כבר שב בתשובה שלימה והתכפר לו חטאו.

ערכו התלמידים לרבם הלוויה מכובדת, כשהם מובילים את מיטתו אל מנוחתו במרוכמי הר הזיתים. והנה, בדיוק לפני הקבורה, הגיחו לפתע בריונים מכפר סילוואן, כדי לשדוד ולפרוע פרעות. באימה ופחד, מיהרו התלמידים לנוס על נפשם ולהימלט מיד הבריונים, כשהם מותירים את מיטתו של הרב בסמוך לקבר. לעגו השודדים ליהודים הבורחים, וניגשו אל המיטה העזובה. ברגל גסה השליכו את גופו הקדוש הישר לבור הקבורה!

כך קיים רצונו האחרון של הצדיק הקדוש, לכפר על עוונו האחד והיחיד, שפגם פגימה דקה מן הדקה בכבוד אביו...

על "היהודי הקדוש רבי יעקב יצחק רבינוביץ זצ"ל, (זכה לכינוי זה ע"י חבריו שלא קראו לו בשמו מאחר ושמו היה כשם רבו - "החווה מלובלין"), מסופר (הובא גם בספר "כבוד אב ואם") שפעם התעכב הרבה בעת מתן שעורו, באחת הסוגיות הקשות שבש"ס, וכמנהגו הניח את ראשו על הספר שלפניו ושקע

בנבכי הסוגיא.

בין תלמידיו היה בחור יתום מאב, אשר ידע שהרב מעמיק הרבה בעיונו, ומכיון שהיה רעב מצא הזדמנות מתאימה ללכת לביתו לסעוד את לבו מבלי להפסיד את מהלך השיעור.

בביתו אכל הבחור בחיפזון רב ומיהר לשוב לבית הרבי. בהיותו בדרך קראה לו אמו שיחזור ויעלה לעליית הבית, להוריד משם חבילת שחת שהיתה צריכה לה. בנה השיב לה בנחת רוח שהוא ממחר מאד פן ימשיך היהודי הקדוש בשיעורו, ועל כן אינו יכול להיענות לבקשתה. בהמשך הליכתו הרהר וחשב מה מועיל הלימוד תורה שהוא לומד אם אינו מקיים את מה שלומד, ולכן הוא רץ מהר חזרה לבית אמו האלמנה ומילא את בקשתה.

באותו רגע שמיועדנו הבחור הגיע לשיעור, הרים היהודי הקדוש את ראשו מעיון בספרים וקם מלא קומתו לכבוד הבחור, כשהוא מלא שמחה. היהודי הקדוש נפנה ושאל את הבחור המופתע "איזו מצוה מיוחדת עשית?"

נבוך הבחור ולא ידע להשיב ליהודי הקדוש, וכי איזו מצוה עשה שבגינה עמד היהודי הקדוש מפניו מלא קומתו. אך לאחר שהשאלה חזרה ונשאלה, 'זוכר' הבחור במה שאמו ביקשה ממנו, שיוריד לה את ערמת השחת מעלית הגג.

אכן כך, השיב היהודי הקדוש: "בהכנסך לבית המדרש, נכנס יחד עמך האמורא אביי, ומיד התיישבה לי הקושיה שהתקשתי בה". ולתלמידיו הוסיף וסיפר כי מחמת שאביי נולד לאחר פטירת אביו, וסמוך ללידתו נפטרה גם אמו. הוא נקרא "אביי" על שם הפסוק: "אשר בך ירוחם יתום". ולכן הרגלו להתלוות למי שמקיים מצות כבוד הורים כדי שיהיה לו חלק במצוה.

ללמוד ולא לקיים?

רבי בן ציון מוצפי מספר בספרו "עולמו של צדיק" את מה שסח לו אביו המקובל הצדיק רבי שלמאן מוצפי זצ"ל, שהשבעו חל יום פטירתו. זיע"א:

"בהיותנו עוסקים עם הרה"ג רבי צדקה חוצין זצ"ל במסכת קידושין, הגענו לסוגיא העוסקת בענין כיבוד אב ואם בדף ל'. למדנו כמנהגינו את המפרשים והפוסקים להלכה ולמעשה. בסיכום הסוגיא, פנה אלי חכם צדקה בשאלה: "הגד נא לי! האם כשאמך עוברת בבית, אתה עומד בפניה?"

השבתי לו: אני עומד, אך בהבלעה ולא בעמידה מלא הקומה.

הליכות חיים

הלכות ומנהגים בכיבוד הורים

שני בנים ההולכים בדרך ביחד עם אביהם, האב הולך באמצע.

בן אחד שהולך עם אביו בדרך, האב בימין והבן משמאל. הגיעו לפתח - האב נכנס ראשון, ואחריו הבן.

וכשנכנסים לביתו של הבן - הבן נכנס תחילה, שכן שנינו (מסכת דרך ארץ רבה, פרק ד') בעל הבית נכנס תחילה ואחר כך אורח.

בס"ד התקבלה תרומה ע"י הצדיק שחפץ בעילום שמו של סטים

פרח דוד על התורה

המעוניין: ישלח צ"ק לת.ד. 16253 ירושלים מיקוד 91162
לפקודת "פניני דוד ירושלים" ע"ס 48 (דמי המשלוח בלבד), בצירוף שם כתובת וטלפון.
או בבנק הדואר מ.ח. 8473702 ע"ש "פניני דוד ירושלים"
לא תהיה חלוקה במשרדי המוסדות!!!

לפרטים: 02-6334197 בין השעות 9:30 - 14:00 בלבד!